

[Justitsministeren]

generelt ikke bør finde anvendelse for skader, der forvoldes under udøvelse af erhvervsvirksomhed. Lovforslaget imødekommer disse synspunkter, idet der efter forslaget er erstatningsansvar, såfremt en skade er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervs-mæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed. Herved bevares erstatningsreglernes præventive betydning uændret inden for disse områder.

Der foreslås endvidere gennemført en lempelsesregel for erstatningsansvar. Efter reglen kan erstatningsansvaret nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der efter reglen tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold og skadelidtes interesse samt til foreliggende forsikringer. Reglen er tænkt som en art »sikkerhedsventil«, der skal kunne anvendes i undtagelsestilfælde, hvor betaling af fuld erstatning vil pålægge skadevolderen en byrde, som ud fra sociale og humanitære synspunkter virker uacceptabel, eller hvor ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt at lempe ansvaret.

Det foreslås endvidere, at man ved alle former for erstatningsansvar kan se bort fra egen skyld i samme omfang, som man kan lempe en skadevolders ansvar efter den almindelige lempelsesregel.

Endelig foreslås regler om arbejdstagers erstatningsansvar. De foreslåede regler bygger på det synspunkt, at ansvaret for ansattes skadegørende handlinger i de fleste tilfælde bør bæres af arbejdsgiveren, i hvis interesse den skadevoldende adfærd er udvist.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne til dette, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 14/12 83 vedrørende arbejdstidspolitik.

(Redegørelse nr. R 5).

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I. Indledning

Igennem de senere år har debatten om virkningerne af en samlet arbejdstidspolitik fået en mere fremtrædende placering i den økonomiske og politiske debat. Formålet har ikke mindst været at vurdere mulighederne for bevidst at anvende en fremrykket arbejdstidsnedsættelse – dvs. uden at der er et naturligt grundlag i produktionen og samfundsøkonomien herfor – som et instrument til at styrke beskæftigelsen.

Interessen for en arbejdstidspolitik kom senest til udtryk ved den dagsorden, der blev vedtaget i folketinget den 24. maj 1983, hvorefter regeringen opfordres til at indlede drøftelser med arbejdsmarkedets parter med henblik på at tilvejebringe et grundlag for at vurdere de samfundsmæssige virkninger af en samlet arbejdstidspolitik og afgive en redegørelse herom til folketinget inden udgangen af 1983. Arbejdstidspolitikken skal således også vurderes ud fra en bredere sammenhæng end den sædvanlige, hvor der – med baggrund i den økonomiske krise – har været tendens til i første række at beskæftige sig med de beskæftigelsesmæssige og samfundsøkonomiske virkninger af arbejdstidspolitiske foranstaltninger.

Det er et væsentligt og positivt træk ved den aktuelle debat, at den efterhånden har bevæget sig væk fra alene at være en diskussion om den daglige eller ugentlige arbejdstid til også at omfatte en lang række foranstaltninger, som har det tilfælles, at de i et eller andet omfang har betydning for lønmodtagernes samlede deltagelse i arbejdslivet såvel i løbet af dagen og ugen som i løbet af året og i løbet af hele livet. Dette skyldes ikke mindst det forhold, at der nu også anlægges en række andre og bredere synsvinkler på arbejdstidsproblemet, f.eks. familie-, ligestillings- og uddannelsespolitiske.

Det er vigtigt at understrege, at spørgsmålet om den ugentlige arbejdstid og dennes tilrettelæggelse her i landet afgøres ved forhandling mellem arbejdsmarkedets parter, og at der under debatten forud for folketingets vedtagelse af dagsordensforslaget var almindelig politisk enighed herom. Ændring af forholdene forudsætter altså enighed: Formålet med denne redegørelse er derfor først og fremmest at give parterne på arbejdsmarkedet mulighed for en samlet fremlæggelse af synspunkter og argumenter, således at der skabes et grundlag for nu eller i en senere